4 Δεκεμβρίου 1913

Τα ελληνοαλβανικά σύνορα

Με την Οθωμανική αυτοκρατορία να νικιέται παντού, στον Α’ Βαλκανικό πόλεμο, οι Αλβανοί φύλαρχοι βρήκαν λαμπρή ευκαιρία. Μαζεύτηκαν στον Αυλώνα και ανακήρυξαν την αυτονομία της Αλβανίας (28 Νοεμβρίου του 1912). Αυστροουγγαρία και Ιταλία έσπευσαν να επωφεληθούν. Το ζήτημα μπήκε στη συνδιάσκεψη του Λονδίνου που ασχολιόταν με τις «εκκρεμότητες» στα ευρωπαϊκά πρώην οθωμανικά εδάφη. Στις 20 Δεκεμβρίου, οι μεγάλες δυνάμεις αναγνώρισαν την αυτονομία της Αλβανίας. Από εκεί κι έπειτα, τα πράγματα πήραν τον δρόμο τους. Διεθνής στόλος εφάρμοσε αποκλεισμό του Μαυροβούνιου (από 28 Μαρτίου του 1913) που πήρε τη Σκόδρα στις 13 Απριλίου κι εξαναγκάστηκε να την παραδώσει σε διεθνές απόσπασμα στις 23 του ίδιου μήνα. Ταυτόχρονα, με διακοίνωσή της, η Αυστρία ειδοποίησε την Σερβία πως θα εισέβαλλε στο έδαφός της, αν οι δυνάμεις της δεν εκκένωναν την παραλία της Αδριατικής που μόλις είχαν κατακτήσει. Η μισή Αλβανία εξασφαλίστηκε. Απέμεναν τα δύσκολα. Στις 29 Ιουλίου του 1913, διεθνής επιτροπή ορίστηκε να χαράξει τα σύνορα της Αλβανίας.

Οι Έλληνες Βορειοηπειρώτες που μόλις είχαν απελευθερωθεί από τον οθωμανικό ζυγό, διέγνωσαν τον κίνδυνο που τους απειλούσε. Επιτροπές τους άρχισαν να οργώνουν τις ευρωπαϊκές αυλές, ζητώντας δικαίωση. Γρήγορα αντιλήφθηκαν το μάταιο των ενεργειών τους. Οργάνωσαν έκτακτο ηπειρωτικό συνέδριο κι έβαλαν τις βάσεις του μελλοντικού τους αγώνα.

Στις 4 Δεκεμβρίου (17 με το νέο ημερολόγιο) του 1913, ανακοινώθηκε η ρύθμιση των ελληνοαλβανικών συνόρων με το «πρωτόκολλο της Φλωρεντίας»: Ό,τι υπάρχει πάνω από το Καλπάκι, κατακυρωνόταν στην Αλβανία. Μαζί, και το νησάκι της Σασόνας που είχε δοθεί στην Ελλάδα από το 1864 ως εξάρτημα των Ιόνιων νησιών.

963 μ.Χ.: Ο αυτοκράτορας της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, Όθων εκθρονίζει τον πάπα Ιωάννη ΙΒ' με την κατηγορία της συνωμοσίας και ανέντιμης συμπεριφοράς. Τη θέση του παίρνει ο Λέων 8ος.

1792: Αρχίζει στο Παρίσι η δίκη του πρώην βασιλιά Λουδοβίκου ΙΣΤ', που έμελλε να καταλήξει στην γκιλοτίνα.

1892: Γεννιέται ο Ισπανός δικτάτορας, Φρανσίσκο Φράνκο. Ανέτρεψε την δημοκρατική κυβέρνηση στον εμφύλιο του 1936 - 39, κράτησε την χώρα του φιλοναζιστικά ουδέτερη κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και παρέμεινε δικτάτορας μέχρι τον θάνατό του, το 1975.

1897: Υπογράφεται η συνθήκη της Κωνσταντινουπόλεως που θέτει τέλος στον άτυχο ελληνοτουρκικό πόλεμο. Η Ελλάδα υποχρεώθηκε να πληρώσει 4.000.000 τουρκικές λίρες ως πολεμική αποζημίωση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Χάρη στη μεσολάβηση των μεγάλων δυνάμεων, τα σύνορα ξαναπήγαν στο σημείο πριν από τον πόλεμο, ενώ η Κρήτη απέκτησε την αυτονομία της, κάτω από την εγγύησή τους.

1918: Δημιουργείται το βασίλειο των Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων, με βασιλιά τον Αλέξανδρο Α'. Εννέα χρόνια αργότερα, μετονομάστηκε σε Γιουγκοσλαβία.

1943: Η Βολιβία κηρύσσει πόλεμο στις χώρες του Άξονα.

1977: Ο Ζαν Μπεντέλ Μποκάσα αυτοανακηρύσσεται αυτοκράτορας της Κεντρικής Αφρικανικής Αυτοκρατορίας.

1992: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζορτζ Μπους ο πρεσβύτερος, δίνει εντολή σε αμερικανική δύναμη σχεδόν 28.000 ανδρών να πάει στη Σομαλία με πρόσχημα να εμποδιστούν σομαλικές πολεμικές συμμορίες που έκαναν επιθέσεις σε φορτία τροφίμων.

2022: Μετά από διαδηλώσεις μηνών, που ξεκίνησαν μετά την δολοφονία της 22χρονης Μάζα Αμινί στις 16 Σεπτεμβρίου, ανακοινώνεται στο Ιράν η κατάργηση της «αστυνομίας ηθών», ενώ μπαίνει σε συζήτηση και η κατάργηση του νόμου για την υποχρέωση των γυναικών να φορούν μαντίλα.

Η 4η Δεκεμβρίου στον πολιτισμό

4 Δεκεμβρίου 1642

Πεθαίνει ο καρδινάλιος Αρμάνδος Ρισελιέ

Ο Αρμάν Ζαν ντι Πλεσί ντε Ρισελιέ γεννήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου του 1585. Η οικογένειά του ανήκε σ' αυτές που είχαν το αρχαίο δικαίωμα να υποδεικνύουν στον εκάστοτε βασιλιά, επίσκοπο συγκεκριμένης πόλης. Οι Ρισελιέ της Λισόν. Η επισκοπή χήρεψε στα 1606 κι ο πατέρας Ρισελιέ υπέδειξε τον γιο του. Ο Ερρίκος δεν είχε αντίρρηση. Είχε όμως ο πάπας, καθώς ο νεαρός ήταν δυο χρόνια μικρότερος από το κατώτατο απαιτούμενο όριο ηλικίας. Ο Αρμάν ζήτησε ακρόαση από τον πάπα Παύλο Ε' και του απάγγειλε λόγο σε άπταιστα λατινικά. Ο πάπας ενέκρινε την χειροτονία του. Ως επίσκοπος, επιδόθηκε με ζήλο στα καθήκοντά του. Στη Γενική Συνέλευση του 1614 ήταν εκλεγμένος εκπρόσωπος των κληρικών της περιοχής του. Λεπτός, ψηλός, με πρόσωπο που ανάβλυζε σοβαρότητα, δεινός ρήτορας, τέλειος κάτοχος της νομοθεσίας με ταλέντο να δίνει το θέμα του περιεκτικά, ζουμερά και κατανοητά, εντυπωσίασε τους πάντες. Κυρίως, την αντιβασίλισσα Μαρία των Μεδίκων. Στα 1616, ο επίσκοπος Ρισελιέ έγινε γραμματέας της επικρατείας. Τη χρονιά αυτή, ο Λουδοβίκος 13ος έκλεινε τα 15. Στα 1624, ο Ρισελιέ έγινε πρωθυπουργός. Μεγάλωσε τα εδάφη των γαλλικών αποικιών, συνέτριψε τη δύναμη των ευγενών και των ουγενότων (χριστιανών διαμαρτυρόμενων) και προστάτευσε τα γράμματα και τις τέχνες. Ίδρυσε τη Γαλλική Ακαδημία κι έβαλε τις βάσεις για τον «χρυσό αιώνα» της Γαλλίας στον πολιτισμό. Λίγο πριν από το θάνατό του, στις 4 Δεκεμβρίου 1642, παρακάλεσε τον βασιλιά να κάνει πρωθυπουργό τον Ιταλό Μαζαρίνο. Εισακούστηκε.

1791: Εκδίδεται για πρώτη φορά η βρετανική εφημερίδα «Observer», η πιο παλιά κυριακάτικη εφημερίδα στον κόσμο.

1947: Το αριστούργημα του Τενεσί Ουίλιαμς «Λεωφορείον ο Πόθος», πρωτοπαρουσιάζεται στη Νέα Υόρκη.

1965: Οι ΗΠΑ εκτοξεύουν στο διάστημα το διαστημόπλοιο «Τζέμινι 7», για να συνδεθεί με το «Τζέμινι 6».

1996: Το διαστημόπλοιο Παθφάιντερ εκτοξεύεται με προορισμό τον Άρη. Προσεδαφίστηκε με επιτυχία στις 4 Ιουλίου του 1997.

2000: Ανακοινώνεται στην Κένυα η ανακάλυψη απολιθωμάτων πέντε ανθρωπίδων ηλικίας έξι εκατομμυρίων ετών και χαιρετίζεται ως ένα αποφασιστικό βήμα προς τον εντοπισμό του «χαμένου κρίκου» που συνδέει τον άνθρωπο με την εξελικτική αλυσίδα των ανθρωποειδών. Η ανακάλυψη έγινε στις 25 του περασμένου Οκτωβρίου.